

Nyhedsbrev

Geddeundersøgelserne i Stege Nor og Bredningen

27. maj 2004

Udsætning af geddeyngel i brakvandsområder

I brakvandsområderne omkring Sydsjælland, Møn og Lolland-Falster blev der i gamle dage fanget mange gedder, men de senere år har fangsterne været meget små. De sidste ti år har man via Fiskeplejen derfor forsøgt at forøge geddebestanden ved at sætte geddeyngel ud, bl.a. i Stege Nor og de senere år i Bredningen i Guldborgsund. Danmarks Fiskeriundersøgelser har de sidste to år fulgt den udsatte geddeyngel de to steder, for at vurdere om udsætningerne virker.

Både i 2002, 2003 og i år er der blevet udsat 40.000 stk. mærket geddeyngel i Stege Nor og Bredningen midt i maj måned. Geddeynglen var mærket med et farvestof, der gør at man senere kan kende de udsatte fisk fra den naturlige bestand af geddeyngel ved at kigge på deres øresten i mikroskop.

Udsætning af geddeyngel i Stege Nor

For at følge overlevelsen og væksten af de udsatte geddeyngel var det nødvendigt at prøve at fange geddeynglen senere på sæsonen. I 2002 lykkedes det med hjælp fra lokale fiskere at indfange 64 stk. geddeyngel i Stege Nor. Gedderne havde haft en god vækst, de var vokset fra 4 cm i maj måned til 25 cm i september!

Da ørestenene blev analyseret i laboratoriet viste det sig, at alle de fangede yngel stammede fra vores udsætning, dvs. at der ingen naturlig yngel var imellem.

I 2003 gik fangsten af geddeyngel over alt forventning. Det lykkedes, igen med hjælp fra lokale fiskere, at indsamle over 300 stk. geddeyngel. Meget tyder altså på at bestanden af geddeyngel har været større i 2003 end 2002. Analyserne i laboratoriet viste, at der i 2003 igen var geddeyngel fra udsætningen, men at der også var

Geddeynglen sættes skånsomt ud langs grunde og rørskov i Stege Nor 2003.

mange naturlige geddeyngel i Stege Nor. Det viste sig, at der var blevet fanget mest udsat geddeyngel i starten af sommeren, hvorimod der næsten kun blev fanget naturligt geddeyngel sidst på sommeren, i august-september, hvor indsamlingen blev afsluttet. Det ser altså ud som om, der er stor forskel på hvor meget geddeyngel, der fremkommer i Stege Nor fra år til år. Derfor har DFU gentaget udsætningen af mærket yngel i 2004, for at få endnu et års erfaring.

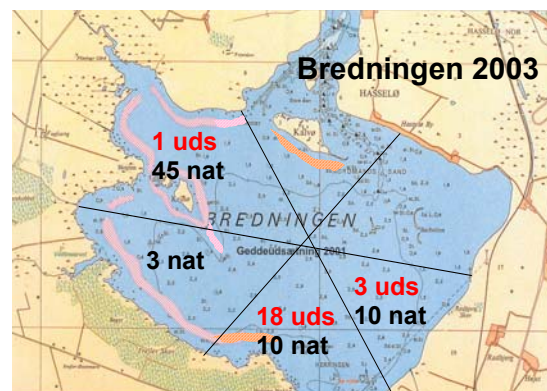
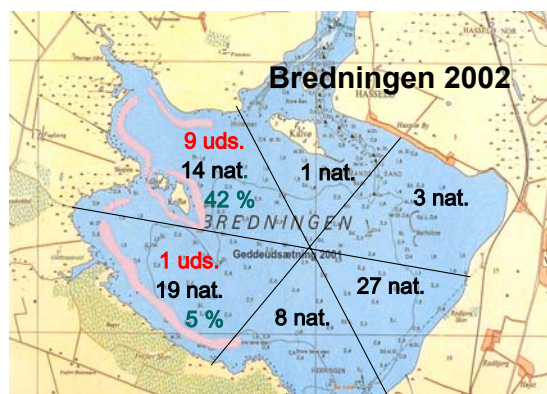
Udsætning af geddeyngel i Bredningen

I Bredningen blev der i 2002 samlet 84 stk. geddeyngel ind fra lokale fiskere. Her viste analysen, at kun 10, dvs. ca. 1/8 af de indsamlede geddeyngel stammede fra vores udsætning i maj måned. Resten stammede fra naturlig gydning. De udsatte gedder blev især genfanget i områderne, hvor udsætningen havde foregået, nemlig den vestlige del af Bredningen, især i området omkring Flintinge Å's udløb, som ses på kortet. Den geddeyngel, der blev fanget i den sydøstlige del af Bredningen, stammede altså fra naturlig gydning. Dette viser altså, at de udsatte gedder overlever og bidrager til geddebestanden det første år, dog kun med en mindre andel. Også i Bredningen havde de udsatte fisk haft en god tilvækst.

I 2003 blev der samlet 90 stk. geddeyngel ind fra lokale fiskere. Heraf var 22 mærkede, dvs. ca. 1/4. Til forskel fra 2002 blev der ikke

fanget ret mange udsatte geddeyngel i den nordvestlige del af bredningen, men næsten alle udsatte gedder blev fanget i det sydligste udsætningsområde. Ligesom vi så i Stege Nor, blev de udsatte gedder fanget i starten af sæsonen, hvorimod al den geddeyngel, der blev fanget senere end august stammede fra den naturlige gydning.

Også I Bredningen er udsætningen af mærket geddeyngel gentaget i 2004.

2002: Der blev kun genfanget udsat geddeyngel (**uds.**) i udsætningsområderne, mens der blev fanget naturlig (**nat.**) geddeyngel over hele Bredningen.

2003: De fleste udsatte gedder blev fanget i den sydlige del af Bredningen. Udsætningsområderne er markeret med lyserødt.

Hvad laver de store gedder i Stege Nor?

I 2002 blev der altså ikke fundet geddeyngel i Stege Nor, som stammede fra naturlig gydning, men det gjorde der i 2003. Dette tyder altså på, at det ikke altid lykkes for gedderne i Stege Nor at formere sig. Gedden er jo egentlig en ferskvandsfisk, og flere undersøgelser tyder på, at gydningen ikke kan lykkes, hvis saltholdigheden er mere end 7 ‰. De sidste par år har saltholdigheden ligget på 8-10 ‰ det meste af året i Stege Nor. Hvis gedderne gyder på grundene og i de lavvandede områder i Noret, sådan som de fleste antager, har æggene ikke altså mange chancer. Det er dermed ikke sandsynligt, at den naturlige yngel, der var i Noret i 2003, også er gydt ude i Noret, men hvor den så kommer fra, ved vi endnu ikke.

Store gedder med lyd-sendere på

For at følge de voksne gedders færden i Stege Nor og finde ud af, om de nu også gyder ude i Noret, satte DFU små lyd-sendere på ca. 20 store gedder i foråret 2003. Disse sendere har lige siden udsendt signaler, der er blevet opfanget af lyttebøjler, placeret rundt om i Noret og i udløbet gennem havnen. På den måde har lyd-senderne fortalt os, hvor gedderne befinder sig i Noret og hvornår. Derfor ved vi, at de fleste af gedderne befandt sig i Noret omkring gydning både i 2003 og i år. Det lykkedes dog ikke at finde geddeæg i de områder i Noret, hvor der var observeret gedder i gydeperioden.

Forsøget med lyd-sendere på de store gedder er gået over al forventning. Kun 3 gedder er udgået af undersøgelsen; to er

Gedden genudsættes i Stege Nor efter den har fået monteret en lydsender. Marts 2003.

blevet fanget i garn og ved stangfiskeri, en er forsvundet uden dog at have passeret udløbet, så den formodes at være død. De sidste 19 gedder fortsætter med at sende signaler en kort tid endnu. Lyd-senderne har vist os, at nogle af gedderne bevæger sig meget rundt i Noret, mens andre opholder sig i det samme område i længere tid. De fleste voksne gedder vandrer også ud af Stege Nor gennem havneudløbet i kortere eller længere perioder, for så at vende tilbage igen senere. Således var ca. halvdelen af gedderne med sendere på vandret ud af Noret midt på sommeren sidste år. I foråret var

der 15 gedder, der befandt sig i Noret, mens 4 var ude i bugten, men efter gydningen har yderligere 7 gedder med lyd-sendere på forladt Noret.

Undersøgelserne af effekten af geddeyngel udsætningerne forsætter i 2004. Projektet er støttet af fiskeplejemidlerne og sker i samarbejde med Storstrøms Amt, Møns Kommune samt lokale fiskere.

Lene Jacobsen,
Christian Skov og Søren Berg

Danmarks Fiskeriundersøgelser, Afdelingen for Ferskvandsfiskeri
Vejlshøjvej 39, 8600 Silkeborg. Tlf.: 89 21 31 00, Fax: 89 21 31 50,